

Gylyç haky we Fatih Soltan Mämmediň Aýasofýa wesýeti

Category: Kitapcy, Taryhy makalalar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Gylyç haky we Fatih Soltan Mämmediň Aýasofýa wesýeti KILIÇ HAKKI VE FATİH'İN AYASOFYA VASIYETİ

Ayasofya'nın ibadete açılmasının gündeme gelmesiyle birlikte bizim ahali "Kılıç Hakkı" diye bir tabir duymaya başladı. "Kılıç Artığı" tabirini duymuştuk ama "Kılıç Hakkı" tabirini doğrusu fazla duymamıştık. Şimdi bu kavramla da müşerref olduk.

Wikipedia'da şöyle tanımlanıyor "Kılıç Hakkı" kavramı: "Tımar sahipleri yıllık gelirlerinin ilk 3 bin akçesini kendi geçimleri için ayırırlardı. Buna 'Kılıç Hakkı' denirdi. Geri kalan gelirin her 3 bin akçesi için de tam teçhizatlı 1 adet atlı asker yetiştirmek ve gerektiğinde bunlarla birlikte savaşa katılmak zorundaydılar. Bu askere 'Cebelü' adı verilirdi. Tımar sahipleri savaşa çağrıldıklarında bu yetiştirdikleri Cebelülerle beraber savaşa giderlerdi. Savaşta yapılan yoklama sırasında bulunmayan tımarlı sipahinin tımarı elinden alınırdı. Böylelikle Osmanlı İmparatorluğu asker yetiştirmekte sıkıntı çekmemiştir. Ayrıca Akıncılar ve Sipahiler Türk'tür..."[1]

Görüldüğü gibi, "Kılıç Hakkı", Osmanlı Devleti'nin toprak yönetimi ile ilgisi olan bir kavram. Kendisine "Tımar" olarak toprak verilen Sipahi'lerin[2], besledikleri asker sayısından bağımsız olarak kendi geçimleri için aldıkları pay. Bir nevi öncelik hakkı ya da Mahfuz Hisse (Saklı Pay) gibi bir şey.

Tarihçi yazar Murat Bardakçı ise 2018 yılında, yine bugünkü gibi Ayasofya Camii'nin ibadete açılması tartışmaları kapsamında yazdığı "Kılıç Hakkı!" başlıklı yazısında, daha önceki bir yazısında "Ayasofya kılıç hakkıdır; ibadete açılmasına taraftarım" şeklindeki yaklaşımının tenkit konusu yapıldığını ifade ettikten sonra şöyle diyor:

“Kılıç Hakkı’nın, iki ayrı mânâsı vardır: İlk mânâsı eski asırların ekonomik sistemi ile alâkalıdır. Devletin geçmiş asırlarda Anadolu’da yahut Rumeli’de hizmet karşılığı tahsis ettiği arazilerin, yani ‘timar’ın ilk üç veya altı bin akçesi bu ismi taşır. Ama benim sözünü ettiğim ‘Kılıç hakkı’ başkadır, İslâm hukukunun bir kavramıdır, gayrimüslimlerin yaşadığı ve savaşılarak ele geçirilen topraklarda fetihten sonra hukukun izin verdiği bazı tasarruflardır ve bu tasarrufların başında, o beldenin en büyük ibadethanesinin camiye çevrilmesi gelir... İbadethanelerin adedi fazla olduğu takdirde en büyüğünün yanı sıra birkaçı daha cami yapılabilir ama o belde savaş ile değil de karşı tarafın ‘aman istemesi’, yani teslim olması ile ve kılıç çekilmeden, yani kan dökülmeden alındı ise kılıç hakkı tatbik edilmez.”[3]

İslam Hukukunda Kılıç Hakkı Düzenlemesi Var mı?

Görüldüğü gibi Murat Bardakçı, “Kılıç Hakkı” kavramının İslam Hukuku’nda yeri olduğunu söylüyor. Acaba İslam Hukuku’nda gerçekten böyle bir düzenleme var mı? Olsa bile bu düzenleme gayrimüslimleri bağlar mı? Bize göre; İslam Hukuku’nda “Kılıç Hakkı” diye bir hak olsa bile bu hak gayrimüslimleri bağlamaz ve onlara karşı böyle bir hak ileri sürülemez. İslam Hukuku’nda böyle bir düzenleme var diye gayrimüslimlerin mabetlerine keyfi olarak el konulamaz!

İslam Hukuku’ndaki uygulama şöyledir: “Savaş yoluyla ele geçirilen şehirlerdeki mevcut kiliseler yıkılmaz ve tahrip edilmez. Ancak bunların mâbed olarak bırakılıp bırakılmayacağı konusunda lehte ve aleyhte iki görüş vardır. Hanefîler’e göre devlet başkanı bu kiliseleri Hristiyan mâbedi olarak bırakabileceği gibi camiye de çevirebilir ya da mesken olarak kullanılmalarına karar verebilir. Bazı Şâfiî ve Hanbelî hukukçularına göre kiliselere dokunulmaz ve kullanım tarzı değiştirilmez. Yeni kiliselerin yapımına ise izin verilmeyeceği kanaati hâkimdir. İlk dönem uygulamalarında mevcut kiliselere dokunulmamakla birlikte yenilerinin yapılmasına izin verilmediği görülür...

İslâm ülkesinde Hristiyanların dinî âyin ve ibadetlerini toplu olarak kiliselerinde icra edebilmeleri, kiliselerin Hristiyan dinî hayatında merkezî bir rol üstlenmesi din ve vicdan özgürlüğünün tabii bir parçası olduğundan kural olarak bir engellemeyle karşılaşmaz. Fıkıh kaynaklarında köylerde ve ahalisi Müslüman olmayan yörelerde bu konuda bir sınırlama söz konusu edilmezken Müslüman şehirlerinde ve Müslüman nüfusun yoğun olduğu bölgelerde Hristiyanların bazan ezan ve namaz vakitlerinde çan çalmaktan, bayramlarda haç dolaştırıp taşkınlık yapmaktan menedilmeleri gerektiği ifade edilir ve bu da kamu düzeniyle ilgili bir sınırlama olarak görülür. Ancak İslâm hukukçularının bu konudaki görüşlerinin yeknesak olmadığı, mezheplere ve dönemlere göre değişiklik gösterdiği de gözden uzak tutulmamalıdır”[4]

Diyanet’in İslam Ansiklopedisi’ndeki düzenleme böyle olmakla; Murat Bardakçı, “İslam Hukuku’nda Kılıç Hakkı düzenlemesinin bulunduğu” kanaatine nereden ve nasıl vardı bilmem! “Hanefîler’e göre devlet başkanı bu kiliseleri Hristiyan mâbedi olarak bırakabileceği gibi camiye de çevirebilir ya da mesken olarak kullanılmalarına karar verebilir...” ifadesinden “Kılıç Hakkı” anlamı çıkar mı onu da Sayın Bardakçı’nın yüksek ferasetine bırakıyoruz...

Anlaşılabacağı üzere ve elbette bize göre; İslam’da kılıç hakkı olsa bile bu hak, uluslararası hukuktan kaynaklanan bir hak olmayıp, tamamıyla defacto, yani oldu bittiye dayalı fiili bir durumdur. Dolayısıyla; bu durumu kabul etmeyenlere karşı ileri sürülemez ve uluslararası hukuk tarafından korunmaz. Uyulmadığı takdirde herhangi bir yaptırım da yoktur. Ayet ve hadis anlamında herhangi bir dini temeli de yoktur. Tamamen güce dayalıdır. Gücünüz varsa bu hakkı ediniz ve gücünüz yettiği ölçüde korumaya devam edersiniz. Gücünüz tükenince de tıpkı Balkanları ve Arap yarımadasını tahliye ettiğimiz gibi kös kös bırakıp gelirsiniz bu hakkı!

Eğer askeri ve ekonomik açıdan güçlü iseniz, tıpkı Makedonyalı Büyük İskender’in yaptığı gibi, Gordion Düğümü’nü çözmeye uğraşmazsınız, kılıcınızı çeker, düğümün bulunduğu ipi keser atarsınız; o kadar!

Dolayısıyla; sakın ola Ayasofya konusunda dünyadan gelecek muhtemel tepkilere “Kılıç Hakkı” diyerek cevap vermeye kalkışmayın; komik olursunuz. Siz böyle bir hakkınız olduğunu söylerseniz, başkaları da aynı hakkı size karşı ileri sürer. Mesela ABD, Afganistan ve Irak’tan, Rusya Suriye ve Libya’dan, Çin de Doğu Türkistan’da aynı hakkı ileri sürebilir.

Bize kalırsa; Kılıç Hakkını, eğer gücünüz yetiyorsa; Ege’deki 18 adamızda bulunan Yunan askerlerini kovmakta ve Süleymanşah türbesini vatan toprağı olan Ceber Kalesi’ndeki eski yerine taşımakta kullanabilirsiniz mesela. Ya da Kıbrıs’ta Ağrotur ve Dikelya bölgelerinde İngiltere tarafından Rumlara bırakıldığı söylenen 200 km. kare arazide Kıbrıs Türklerinin de hakkı olduğunu savunabilirsiniz mesela Kılıç Hakkı’na dayanarak! Aksi takdirde “Ayasofya kılıç hakkı” diyerek sadece birbirimize efelik yapmış oluruz.

Çünkü Ayasofya, tam 567 yıldır zaten bizimdir; istediğimiz şekilde kullanabiliriz. Ayasofya, tamamıyla Türkiye’nin iç hukukunu ilgilendirmektedir ve siyasi iktidarın takdirine bağlıdır. 1934 yılında bir Bakanlar Kurulu Kararı ile müzeye dönüştürüldü ise yine aynı yolla, yani alınacak bir başka bakanlar kurulu kararıyla tekrar camiye tahvil edilebilir. Bunun için “Kılıç Hakkı” veya “Fatih Sultan Mehmet’in vasiyeti” ve “Vakfiyesi/bedduası” gibi abuklukları gerekçe göstermeye de lüzum yoktur.

Ayrıca, Atatürk’ün imzasını taşıyan kanun ve kararnameler bizim için birer kutsal metin de değildir. Ülkenin menfaati varsa elbette değiştirilebilir. Ki; onun imzasını taşıyan birçok kanun, hatta Anayasa bile zaman içinde bilmem kaç kere değiştirilmiştir. Ayasofya kararı da değiştirilebilir. Elbette fayda-maliyet analizi iyi hesap edilmek kaydıyla! Mesela Ayasofya’nın tekrar camiye çevrilmesinde hangi yarar vardır? Elbette bir kısım seçmeni, ayrıca Atatürk Türkiyesiyle ve Laik Cumhuriyetle kavgası olan bazı toplum kesimlerini tatmin etmenin dışında. Bir taraftan Korona salgını sebebiyle aylardır vatandaştan SMS ve İBAN ile yardım talep edip, bir taraftan da (rivayete göre) yılda 300 milyon TL civarında turizm geliri getiren bir müzeyi camiye tahvil etmek tam bir

çelişkidir. Üstelik cami olarak fazla bir ihtiyaç da yoktur Ayasofya'ya. Efendim, para kazanma maksadıyla camiler amaçları dışında kullanılamaz. İyi de bugün camileri veya cami yapılmak için arsaları para karşılığı çatır çatır satan belediyeler bile vardır! Üstelik de bu işi yapanlar "Ayasofya ibadete açılsın" kavgası verenler[5].

Fatih Sultan Mehmet'in Vasiyeti

Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılması konusunda ileri sürülen gerekçelerden birisi de, Ayasofya'nın Fatih Sultan Mehmed'in şahsi malı olması ve onun vakfiyesi istikametinde kullanılması gerektiğidir. Bu konuda, en ilginç yaklaşımlardan birisi dinci Milli Gazete'ye aittir. Milli Gazete'de yer alan bir habere göre, Aytunç Altındal, ölmeden önce bu gazete'nin İnternet Servisi Müdürü Gökçen Göksal'a vermiş olduğu konu ile ilgili röportajda kendisine yöneltilen "Aytunç Bey, Ayasofya'nın durumu hakkında alışa gelmiş bilgilerin dışında siz neler düşünüyorsunuz?" şeklindeki soruya verdiği cevapta demiş ki:

"Bu soruyu cevaplarken önce o döneme gitmek, o dönemin kendine özgü uluslararası şartlarını ortaya koymak gerekiyor. Biz günlük hayatta genellikle Bizans diyoruz ama; Bizans'ın gerçek adı Doğu Roma İmparatorluğu'dur. 1453'te Ayasofya'nın durumunu bilmeden Ayasofya ile ilgili süreci anlayamayız. 1453 senesinde dünya hukuk sistemine göre 'bir ülkenin diğer bir ülkeyle savaşa girip de savaştan zaferle çıkması sonucunda ne olur' sorusunun cevabı çok önemli. O dönemdeki dünya hukuk sistemine göre; bir ülkenin kralına ait olanlar kralına geçer, askerine ait olanlar askerine geçer, dinine ait olanlar dinine geçer. Bu, eski Roma hukukudur. Bu hukuk yapısı içinde Ayasofya doğrudan doğruya bizzat imparatorun kendisine ait olan bir kiliseydi. Ayasofya, Doğu Roma'da Krala aittir ve Ayasofya Fatih Sultan Mehmet'e geçmiştir.

Dolayısıyla Bizans kralına ait olan Ayasofya Osmanlı padişahına geçmiştir. XI. Constantine ait olan Ayasofya doğrudan Fatih'e geçmiş onun şahsi malı olmuştur. Neden şahsi

malı olmuştur. Osmanlı Padişahına geçmesi sivil hukuka göre yapılmış bir şeydir. Fakat Fatih Sultan Mehmet de bunu şeriata uygun bir şekilde, bedelini ödeyerek vakıf haline getirmiştir. Dünyada bile hayvan hakları yokken o vakıftan sokak hayvanlarına bakım parası ayrılmıştır. Ayasofya'nın Patrikhane'ye ait bir gayrimenkul olmadığı doğrudan doğruya F.Sultan Mehmet Han'a ait olduğu bilinmelidir. Bu sebeple Patrikhane, Ayasofya üzerinde hak iddia edemez. Ayasofya Patrikhane'nin mülkü değildir. Doğrudan doğruya Fatih'e bağlıdır. Bu açıdan Patrikhane'nin Ayasofya üzerinde hak iddia etme hakkı yoktur. Ayasofya'nın Patrikhane'ye ait bir gayrimenkul olmadığına özellikle dikkat çekmek istiyorum. Patrikhane'nin Ayasofya üzerinde hak iddia etmesi kabul edilecek bir durum değildir..."[6].

Yani Aytunç Altındal, Ayasofya'nın Fatih Sultan Mehmet'in şahsi mülkü olmakla, ondan sonra evladından yerine geçenlere miras kaldığını, halifelik kaldırıldıktan sonra da yerine kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı'na kalması gerektiğini ima ediyor röportajın devamında. Oysa 1453 yılında cari olan dünya hukuk sisteminin bugünü bağlamayacağı açıktır.

Ayrıca unutulmamalıdır ki; Fatih Sultan Mehmet'in vasiyeti ve vakfiyesi, 13 Kasım 1918 günü, İstanbul'un işgali ile sona ermiştir. Çünkü o tarihte İstanbul, İngiltere'nin yönetimine girmiş ve bu yönetim 06 Ekim 1923 tarihine kadar devam etmiştir. Öyle ki; bu beş yıllık sürede İstanbul ahalisi, ancak İngiliz makamlarının vermiş oldukları vizelerle seyahat edebilmişlerdir! Mesela Mustafa Kemal Paşa bile 16 Mayıs 1919 günü Samsun'a doğru yola çıkarken İstanbul'daki İngiliz makamlarından VİZE almak zorunda kalmıştı!

Mustafa Kemal Paşa'ya İngiliz Makamlarınca Verilen Seyahat Vizesi

Eğer 1453 yılında cari olan dönemin dünya hukuk sistemi ve mesela Roma hukuku, İslamcıların dedikleri gibi, Ayasofya konusunda bugün de bir hüküm ifade edecekse, şu halde 13 Kasım 1918 tarihinde de hüküm ifade ediyordu ve o tarihte Ayasofya'nın mülkiyeti İngiltere Kralına geçmiş ve 13 Kasım 1918-6 Ekim 1923 tarihleri arasında yaklaşık 5 yıl süreyle

İngiltere Kralı 5. George'un özel mülkiyetinde kalmıştır! İstanbul, 6 Ekim 1923 tarihinde Türk Ordusu tarafından ikinci kez fethedildikten sonra ise bu sefer Mustafa Kemal Paşa'nın mülkiyetine geçmiştir. Yani Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'u ve Ayasofya'yı Osmanlı Hanedanı'ndan değil, İngiliz kraliyet ailesinin elinden almış demektir! Dolayısıyla; o tarihten sonra Ayasofya hakkında Atatürk'ün vasiyeti, verdiği kararlar ve çıkardığı kanunlar geçerlidir artık. Atatürk 24 Kasım 1934 yılında Ayasofya'nın müze olmasına karar verdiyse, bizim için muteber olan vasiyet ve düzenleme artık Fatih Sultan Mehmet'in vasiyeti ve vakfiyesi değil, Atatürk'ün yaptığı düzenlemelerdir. Zira yukarıda da kaynağından aktardığımız gibi; Atatürk, hem İslam'ın Hanefi yorumuna uygun karar vermiştir hem de Aytunç Altındal'a göre; Roma Hukuku hükümleri çerçevesinde Ayasofya, Atatürk'ün özel mülküdür!

Dolayısıyla; Ayasofya hakkındaki tasarruf yetkisi, İslam Fıkhi'na göre de Roma Hukuku'na göre de, o günkü devlet başkanı olarak Atatürk'e aittir. Bugün onun koltuğunda oturan Erdoğan, Atatürk'ün verdiği kararı değiştirebilir mi? Evet, İslam Hukuku'na göre; böyle bir yetkisi bulunmakla birlikte, Roma Hukuku'na göre böyle bir yetkisi yoktur Sayın Erdoğan'ın. Çünkü Aytunç Altındal'ın aktardığı bilgilere göre; Ayasofya, 6 Ekim 1923 tarihinde Atatürk'ün şahsi malı olmuştur ve onun yapmış olduğu düzenlemelere uygun olarak kullanılmak zorundadır.

Öte yandan Ayasofya'nın ibadete açılması konusunda Fatih Sultan Mehmet'in vasiyetini (ve vakfiyesini) gerekçe gösterenlere hatırlatalım; **Fatih Sultan Mehmet'in en büyük vasiyetlerinden birisi de evlad-ı iyali ve yakın akrabaları devlet yönetiminden uzak tutmaktır.** Hatta bunu vasiyetten öte kanun haline getirmiş ve demiştir ki: "Ve her kimesneye evladımdan saltanat müyesser ola, karındaşların nizâm-ı alem içün katl etmek münasibdir. Ekser ulema dahi tecviz etmiştir. Anınla âmil olalar."

Günümüzün devlet yöneticileri ise bırakın evlad-ı iyali ve karındaşlarını devlet yönetiminden uzak tutmayı, devleti büsbütün onlara teslim etmiş durumdalar. Devletin bütün köşe

başları, oğullar, kızlar, damatlar, gelinler ve diğer yakın akrabalar tarafından tutulmuş bulunuyor. Hatta “Kur’an yakınlara bakmayı emrediyor” diyerek, devlet imkanlarını yakınlara sunmaya, Kutsal kitabımızdan delil gösterenler bile var bugünkü devlet yöneticilerimiz arasında. Yandaşları dışındaki vatandaşlara neredeyse yaşam alanı bırakmadı günümüzün devlet adamları!

Ayasofya’da (Hünkâr Kasrı denilen bölümünde), 1991 yılından beri vakit namazlarının yanı sıra bayram ve cuma namazları zaten kılınmaktadır. 2016’dan beri Diyanet’in kadrolu imamı (Kurra Hafız Önder Soy) görev yapmaktadır. Ayasofya’da 5 vakit okunan ezan dört minaresinden de yayınlanmakta olup, ezanlar Sultanahmet Camii ile karşılıklı okunarak dinleyenlere ayrı bir manevi haz vermektedir

Peki Uluslararası Hukuk Ne Diyor Bu Konuda?

Bazı aklı evveller diyor ki; “İslam Dini, resmi yasakladığı için Ayasofya’daki fresklerin üzeri, freskleri tahrip etmeyecek şekilde kapatılarak namaz kılınabilir...”

Oysa Türkiye Cumhuriyeti, UNESCO’nun 17 Ekim-21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris’te toplanan 17. Genel Konferansı kapsamında, 16 Kasım 1972 tarihinde kabul edilen “Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme” ye katılmayı, 14.04.1982 tarih ve 2658 sayılı Kanunla uygun görmüş ve söz konusu sözleşme, 23.05.1982 tarih ve 8/4788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 14.02.1983 tarih ve 17959 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanmıştır.

Türkiye, Ayasofya Camii de dahil olmak üzere; İstanbul’un birçok tarihi mekanını 1985 yılında 356 sıra numarası ile UNESCO Tarihi Miras listesine ekleterek insanlığın ortak mirası statüsüne sokmuş bulunmaktadır[7]. Üstelik o tarihte Ayasofya, tıpkı bugünkü gibi MÜZE statüsündedir. Buna göre; Dünya Mirası listesine giren eserler, artık insanlığın ortak mirası haline gelmekte ve bütün insanlar, o listede bulunan eserleri hiçbir engellemeye maruz kalmadan görüp inceleme hakkına sahip olmaktadırlar. Bu durumda Türkiye, Ayasofya’nın

yabancılarca gezilip görölmesine hiçbir şekilde engel olamaz. Yani Ayasofya'daki fresklerin ve duvar resimlerinin üzeri, müzeyi ya da camiye gezenlerin görmelerini engelleyecek biçimde kapatılamaz! Kapatılamayacağına göre ve bir kısım ulemaya göre İslam resme karşı olduğu için resimlerle süslü bir ortamda namaz kılınamaz.

Unutulmasın ki; Türkiye, 2004 yılında, yani mevcut iktidar döneminde, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz." şeklindeki Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrasına "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır." şeklinde bir hüküm eklenmiştir[8].

Bu durumda, Ayasofya'da mevcut statüye aykırı olarak yapılacak herhangi bir engelleyici düzenleme, Anayasa'nın 90. maddesine de aykırı olacak ve Ayasofya hakkında mevcut statüye aykırı olarak yapılacak düzenlemeler aleyhine yapılacak bir itiraz, AİHM tarafından da uygun bulunacak ve itiraz herhalde Türkiye aleyhine sonuçlanacaktır. Türkiye, tazminat ödemeye bile mahkum edilebilecektir.

Ayasofya'nın Kubbesi ve Minareleri 1997-2002 yıllarında UNESCO Fonlarıyla Restore Edilmiştir

Türkiye bütün bunları göze alarak elbette Ayasofya'yı camiye çevirebilir. Ancak bu durumda Ayasofya'nın Dünya Mirası Listesi'nden çıkarılması ve olası bakım ve restorasyonlarda UNESCO fonlarından faydalanamaması gündeme gelecektir. Unutulmamalıdır ki; 1996'da Dünya Anıtları İzleme listesine alınan Ayasofya'nın kubbesi ve minareleri, Dünya Anıtları Fonu'nun da desteğiyle 1997-2002 arasında restore edilmiştir. İlber Ortaylı ise şöyle uyarıyor devlet yöneticilerini: "Caminin bir bölümünde namaz vakitlerinde ezan okunuyor, cuma namazı da kılınıyor. Çocuk oyuncağı değildir, politika aracı

yapılmamalıdır, tehlikelidir. Müzeciler ve tarihçiler buna dikkat etmeli. Cumhuriyet yönetiminin 1934 yılındaki kararına itaat etmeliyiz.”[9].

Camiler Allah’ın Eviyse Kiliseler ve Havralar da Öyledir

Medyada tıpkı Ayasofya gibi Bizans döneminde kilise olan ve 1511 yılında camiye tahvil edildikten sonra 1945 yılında Müze olan “Kariye Camii”nin, mahkeme yoluyla tekrar cami statüsüne geçtiğinden bahisle bu kararın Ayasofya Müzesi’nin camiye dönüştürülmesinde de emsal olacağına ilişkin haberler var. Ancak belirtelim ki; İslam devletlerince ele geçirilen topraklardaki başka dinlere ait mabetlerin camiye dönüştürülmesi gibi bir hüküm bulunmuyor. Tam aksine Kur’an, kiliseleri ve havraları da Allah’ın isminin çokça zikredildiği yerler olarak zikretmektedir[10].

Hz. Peygamber ise camiler üzerinden siyaset yapanları ve gösterişli camiler yapanları şöyle uyarmaktadır: “Ben mescitlerin yükseltilmesiyle emrolunmadım! Yemin olsun ki; sizler mescidlerinizi Yahudi ve Hristiyanlar gibi süsleyeceksiniz!”. “Mescidler hakkında övünme olmadan kıyamet kopmaz.”

Eğer bu hadisler sahihse; Yahudi ve Hristiyanlara benzemek için, ayrıca kıyameti bir an önce koparmak için elimizden geleni yapıyoruz, ne dersiniz? Çünkü her tarafa muhteşem camiler yapmakla yetinmiyor, müzeleri bile camiye tahvil etmek için mücadele veriyoruz...

Atatürk’ün İmzası Sahte mi?

Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, 9 Haziran 2020 gecesı yayınlanan TEKETEK isimli programda, Ayasofya’nın müze olmasına ilişkin Bakanlar kurulu Kararı’nda bulunan Atatürk’ün imzasının sahte olduğu hakkındaki iddialarının genç tarihçi Sinan Meydan tarafından belgelerle çürütölmesi üzerine, bu sefer de Ayasofya’nın müze kararında bulunan Atatürk’ün imzasının mürekkebinin laboratuvar ortamında incelemesinin yapılarak imzanın yaşının bulunmasını talep etti iyi mi? Çünkü söz

konusu imzanın başkaları tarafından ve hatta Atatürk'ün vefatından sonra atıldığını iddia ediyor TTK Eski Başkanı da olan Yusuf Halaçoğlu[11].

Bakınız şu yazıda bulunan belgeler bile (elbette eğer doğruysa) müzenin, Ayasofya'nın Atatürk'ün talimatıyla ve imzasıyla müzeye tahvil edildiğini göstermektedir[12].

Yusuf Halaçoğlu, mesnetsiz itirazlarıyla Atatürk'ün manevi şahsiyetini rencide ettiğinin farkında bile değildir. Zira bu itirazlarıyla; Atatürk'ü "Ülkede olan bitenden haberi olmayan bir adam" olarak lanse etmekle kendisini de Kadir Mısıroğlu ve Mustafa Armağan pozisyonuna düşürmektedir. Yazık!

Hocaya tavsiyemiz, siyaseten unutulmuşluğun ve bir köşeye savrulmuşluğun etkisiyle ikinci bir Yavuz Bülent Bakiler durumuna düşerek Türk Milliyetçilerini hüsrana uğratmamasıdır.

Son Söz

Bize göre; Ayasofya'nın ibadete açılması, hukukun değil, siyasetin görevidir. Olayı Danıştay'a havale etmekle soğutmaya ve unutturmaya çalışıyorlar. Tıpkı Rahip Brunson olayında olduğu gibi, Danıştay'ın olası olumsuz karar vermesi halinde "Bağımsız Yargı karar verdi. Bize yargının kararına uymak ve saygı göstermek düşer" deyip, işin içinden çıkacaklar. Sanıyorum şu anda "Danıştay, Ayasofya'nın komple ibadete açılmasında kamu yararı yoktur..." şeklinde karar versin diye dua ediyorlardır!

Esasen cami bolluğunun yaşandığı, geçtiğimiz yıl ibadete açılan Çamlıca Camii'nin boş beklediği ve Taksim'e yapılan caminin neredeyse ibadete açılma noktasına geldiği bir zamanda, yılda yaklaşık 300 milyon TL. turizm geliri getirdiği[13] söylenen bir müzenin cami haline getirilmesinde hiç bir kamu yararı da yoktur. Ayasofya'nın müze haline getirildiği yıl, İstanbul'un nüfusu 741.148 olduğu, yani kişi başına muhtemelen 5 metrekare cami düştüğü de unutulmamalıdır!

Ömer SAĞLAM,
Araştırmacı Yazar.

Dipnotlar:

[1] <https://tr.wikipedia.org/wiki/Cebel%C3%BC>

[2] <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sipahi>

[3]

<https://www.haberturk.com/yazarlar/murat-bardakci/2144986-kilic-hakki>

[4] Bkz. Mehmet Akman, İslam Ansiklopedisi, “Kilise” Maddesi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/kilise>

[5]

<https://www.sozcu.com.tr/2019/gundem/akpli-belediye-borcu-karsiliginda-11-arsasini-elden-cikardi-4768274/> &

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2020/05/29/ak-partili-belediye-borcunu-camiyle-odeyecek/> &

<https://veryansintv.com/akpli-tevfik-goksudan-cami-savunmasi-camiyi-degil-arsasini-sattik/>

[6]

<https://www.milligazete.com.tr/haber/4814131/aytunc-altindal-a-ciklamisti-ayasofyanin-bilinmeyenleri>

[7]

<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44425/istanbulun-tarihi-alanlari.html>

[8] Bkz. 07.05.2004 tarih ve 5170 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun’un 7. maddesi.

[9]

<https://www.sozcu.com.tr/2020/gundem/ilber-ortaylıdan-carpici-ayasofya-yorumu-5862397/>

[10] Kur’an-ı Kerim, Hac Suresi, 20/40

[11] <https://www.youtube.com/watch?v=2dzoqsjNz8w> & Ayrıca <https://www.milliyet.com.tr/gundem/ayasofya-sahte-ataturk-imzasıyla-muzeye-cevrildi-1796961> &

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/ayasofya-icin-kritik-tarih-kararnamedeki-imza-sahte-mi-6231372>

[12]

<https://m.turkiyegazetesi.com.tr/yazarlar/yildiray-ogur/590031.aspx>

[13]

<https://www.haber3.com/guncel/ayasofyadan-1-yilda-ne-kadar-gelir-elde-edildigi-aciklandi-haberi-5515665> Taryhy makalalar